

SZKOŁY PSÓW PRZEWODNIKÓW - W CZYM TKWI PROBLEM?

Na czym polega projekt, w którym uczestniczy Polski Związek Niewidomych? Jak będą wykorzystane wypracowane standardy? Jak wygląda kwestia prawna szkoleń? Dlaczego wciąż nie posiadamy specjalistycznej szkoły psów przewodników? Zapraszam do lektury artykułu, w którym staram się odpowiedzieć na postawione pytania oraz przybliżyć problematykę szkolenia psów przewodników w Polsce.

WIERZCHOŁEK GÓRY LODOWEJ

Pomimo upływu lat, wciąż kwestia szkolenia psów pozostaje dużym problemem i wyzwaniem. Aktualnie tego zadania podejmują się Stowarzyszenia, Fundacje, czy prywatne firmy trenerskie. Podczas procesu nauki, pies mieszka z wolontariuszem i poznaje tajniki pracy przewodnika. Niestety nie posiadamy w Polsce szkoły, która specjalizowałaby się wyłącznie w tej kwestii. Pod tym względem jesteśmy daleko za innymi krajami typu Czechy czy Wielka Brytania. Organizacje pozarządowe oczywiście dobrze radzą sobie ze szkoleniem psów, ponieważ współpracują z weterynarzami, behawiorystami, instruktorami i trenerami. Niestety problemem jest kwestia nieprzerwanego finansowania i to co się z tym wiąże — zapewnienia ciągłości szkolenia. Środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) pozyskiwane na szkolenie psów przewodników nie wystarczają na pokrycie pełnych kosztów. Stanowią dużą część tych wydatków. Pozostałe wydatki zazwyczaj pokrywa osoba niewidoma, bądź organizacja szkoląca. W dalszej perspektywie pojawia się kolejny poziom kosztów, czyli dalsze utrzymanie psa po szkoleniu. Składa się na to "żywienie, opieka weterynaryjna, zabawki i wyprawka wiele innych. Niestety nie każdego stać na pokrycie kosztów utrzymania psa, a szkoda bo pies przewodnik jest często wybawieniem dla osoby niewidomej i szansą na większą samodzielność. Zdarza się zatem, że osoba wymagająca pomocy ze strony psa przewodnika z przyczyn finansowych z takiego wsparcia nie może skorzystać.

Dotychczasowe doświadczenia wskazują na to, że przy psie przewodniku, osoba niewidoma nabiera pewności siebie, łatwiej nawiązuje kontakty, a przede wszystkim bezpieczniej i szybciej porusza się po terenie.

Kolejną kwestią, którą chciałabym poruszyć jest świadomość społeczna. Czy kiedykolwiek słyszeliście o problemach z jakimi mierzą się osoby niewidome? Czy podczas oglądania reklam kiedykolwiek "światliła" Wam się jakaś kampania dotycząca tego tematu? Bardzo mało mówi się o potrzebach osób niewidomych oraz ogromnej roli, jaką pies przewodnik może pełnić w życiu tych osób. To wszystko tworzy często barierę nie do pokonania. Problemem są niejednolite zasady szkolenia psów przewodników, które mogą przynieść odwrotny od zamierzonego skutek. Niezbędne jest ujednoczenie zasad postępowania i podniesienie jakości poszczególnych procesów.

ZAGRANICZNI PREKURSORZY

Cześć państw posiada duże doświadczenie w prowadzeniu szkół psów przewodników. Należą do nich przykładowo: Niemcy, Kanada, Chorwacja, Stany Zjednoczone, Francja, Czechy, Australia czy Wielka Brytania. W większości z nich działa nawet i po kilka szkół, które są prowadzone przez fundacje, stowarzyszenia, czy samodzielne placówki finansowane przez instytucje rządowe. Przykładowo Czechy mogą pochwalić się tym, że w 10 milionowym kraju są aż trzy szkoły psów przewodników. Dodatkowo posiadają akt prawny, który reguluje między innymi poziom umiejętności wymaganych od psa i konieczność przystąpienia

przez organizację szkolącą psy do Międzynarodowej Federacji Psów Przewodników. Oczywiście pragniemy tego samego w naszym kraju. Na szczęście w Polsce krok po kroku, mnóstwo osób walczy o lepsze jutro.

Z kolei w Stanach Zjednoczonych rocznie przygotowuje się nawet 200 psów przewodników. Osoba niewidoma nie musi płacić za psa, a szkoła przeznaczająca rocznie datki na wyżywienie i utrzymanie nowego przyjaciela.

SYSTEM KLUCZEM DO SUKCESU

W marcu 2019 roku nastąpiło podpisanie umowy między Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (Lider) a partnerami w sprawie realizacji projektu „Budowa kompleksowego systemu szkolenia i udostępniania osobom niewidomym psów przewodników oraz zasad jego finansowania” w

ramach Osi Priorytetowej IV Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa — Działanie 4.1 Innowacje społeczne Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020.

Partnerami w projekcie są: Polski Związek Niewidomych, Fundacja na Rzecz Osób Niewidomych Labrador — Pies Przewodnik, Fundacja Pies Przewodnik oraz Fundacją Vis Maior. W ramach projektu opracosą standardy w zakresie szkolenia i udostępnia psów przewodników osobom niewidomym, które dotyczą między innymi doboru odpowiedniego szczeniaka, szkolenia psów, zasad rekrutacji osób niewidomych czy systemu szkolenia trenerów. Celem jest wypracowanie i przetestowanie spójnego systemu szkolenia i udostępniania psów przewodników, a także z zakresie dostępności przestrzeni publicznej.

Dotychczas w projekcie 8 instruktorów podniosło kwalifikacje, wyszkoliło się 15 trenerów, kilkudziesięciu wolontariuszy oraz 3 fundraiserów. Dzięki temu zysaliśmy szansę na zwiększenie liczby wyszkolonych psów przewodników. Mamy nadzieję, że wypracowany w projekcie kapitał nie zostanie zmarnowany.

Polski Związek Niewidomych nie tylko pragnie podnieść standardy treningów, wybudować profesjonalne szkoły, ale przede wszystkim chce podarować osobom niewidomym szansę na lepsze i bardziej niezależne życie.

FUTRZASTE SERCE

Powstaje również pytanie co stanie się dalej, jeżeli w Polsce niczego nie zmienimy? Niestety, wtedy przypadną wszelkie wypracowane do tej pory umiejętności, zmarnowany zostanie kapitał ludzki — wolontariusze zaczną się wykruszać, powoli zaczną umierać chęć niesienia pomocy, osoby niewidome będą rozczarowane. Nie pozwólmy na to, nagłaśniajmy sprawę, walczy my o lepsze jutro, budujmy profesjonalne szkoły psów przewodników, zadbajmy o "1<falifikowaną kadrę. Czy Wam również marzy się świat bez skaz? Byłoby zbyt idealnie, prawda? Jednak warto mieć nadzieję. Czasami nie zdajemy sobie sprawy, jacy cudowni ludzie otaczają nas dookoła. Świat to nie tylko zło i szarość. To kolory, dobroć i ogromne serca. Każdy kto kiedykolwiek posiadał psa, czy miał z nim styczność wie jakie psy potrafią być cudowne i oddane. Psy nie patrzą na Wasz status społeczny, , grubość portfela czy stan zdrowia. One żyją tu i teraz. Cieszą się każdą chwilą spędzoną z Wami. Dla nich liczy się więź jaką tworzycie oraz Wasza radość. Powinniśmy uczyć się od nich tej miłości, otwartości i spokoju. Tym optymistycznym akcentem zakończę i powiem tylko – nie poddawajcie się.